

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Allocutiones Sacræ, Svper Evangelia Dominicarvm totius anni

Jahoda, Johann

Pragæ, [ca. 1659]

Dominica IV. Quadragesimæ. Deus panibus, Mundus suos carnibus pascit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-51496](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-51496)

DOMINICA IV. QUADRAGESIMÆ.

DEVS panibus; Mundus suos carnibus pascit.

Accipit IESVS panes. Ioann:6.

Uam verum sit illud Philo-
sophorum: *qui dat esse, dat consequentia ad esse*, satis abundeque pro-

bat amplissimæ rerum Vniuersita-
tis unanimes autoritas. Videmus enim creaturarum cuique à liberali Pa-
rente natura ita liberaliter provisum,
ut quo conservetur, minimè laboret.

Math. 6. *Lilia non laborant, neq; nent, & tamen Salomone ipso augustius vestiuntur.*

Luc. 12. *Corvis non est cellarium, neq; horreum; & tamen lautè epulantur. Passeres non seminant, & granis vescuntur; pecora cocos & focos non habent, & mensas inveniunt. Solus homo viduum suum multo sudore mercatur,*

Gen. 3. 19. *cui uni dictum: in sudore vultus tui vesceris pane: non illi per ventos assa columba, ut hirundini musca venit, non mensæ cibus instructæ obviant, quales Brachman aliquis Jarchas Regi suo obviare docuit: (a) si vivere vult, terram colat necesse est, excultæ sementem injiciat, natas inde fruges metat, demessas tritura, post trituram mola, ac demum furno, ignique subijciat.*

(a) Philost. *Apollon. l. 3. c. 8.* *Tantæ molis est vescum conficere panem. Est panis, ut loquitur Sapiens, initium vitæ hominis; vel, ut Tigurina vertit, summa vitæ humana. Alij ex Græco α'ρχη Principatus, primas tenēs.*

Eccli 29. 31 *Moyse baculum vocat; (postquam con-*

fregero baculum panis vestri) quia illi tanquã baculo vita hominis innicitur.

Hinc innato quodam appetitu vel ab ipsis infantibus expetitur. Hieronymus enim cum Origene experientiã compertum testantur infantem necdũ à propriã nutrice fari doctum primam vocem Hebræam *לחם lechem*, quod est panis (an casu, an aliunde auditam, hic non quæro) pronunciaffe.

Nonnulli per panem, ipsam vitam intelligunt, dum impium illud Judæorum de Christo anigma: *mittamus lignum in panem ejus*, sic explicant: *duro & acerbo crucis ligno illius vitam opprimamus.* Ipse quoque Dominus panem vitam, sese nuncupat; *ego, inquit, sum panis vite.* Nihil ergo miremini in hodiernum tam prodigiosum convivium carnes adhibitas non esse, utpote Autori vitæ summè exosas, quia mortis sunt symbolum; quod præsentis dictione illustrabo, ubi ostendero Deum panibus, mundum verò carnibus vivas suos pascere.

Posteaquam Divinus Plastes formatis è limo Protoparentibus inspirasset spiraculum vitæ, primam statim curam in providendo illis victu posuit, dicens: *ecce dedi vobis omnem herbam afferentem semen super terram, & universa ligna que habent in semetipsis sementem generis sui, ut sint vobis in escam.*

Hierem. 11. 19.
Cresoll. anthol. c. 12. Sect: 7.
Ioann. 6.

Gen. 1. 29.

N

EX

Ex quo Interpretes communiter colligunt, homines usque ad diluuium solo pane, herbisque victitasse, & idcirco vitam ad nongentos & amplius annos prorogasse. Sic canit Boëtius.

*l. 2. de cōsol.
Metro 5.*

*Felix nimum prior etas
Contenta fidelibus arvis.*

Et Poëta Ethnicus.

*Ovid. l. 15.
Met.*

*At vetus illa etas non polluit ora
cruore;*

*Tunc & aves ruita movere per aëra
pennas,*

*Et lepus impavidus medys errabat
in agris.*

Post diluuium verò licet concefferit Deus Noë, ejusque posteris esum carni-um, tamen non ut carnes manducari voluit, sed ut olera, siquidem adjecit: *quasi olera virentia, tradidi vobis omnia.* Super quæ verba ita D. Ambrosius: *utantur, qui utuntur carne tanquam ole-ribus, non ad distensionem nec ad arvinam corporis, quam epula facere consueverunt.* Et ceu periculum aliquod in carnibus lateret, prius eas sibi offerri, ac immolari voluit, ut securè, inquit Chryso- stomus, ijs homo uti posset, utpote quæ jam Deo oblata, litata, & sancti- ficata essent. Multos legimus à Deo miraculosè pastos, rarè tamen alio ci- bo, quàm pane. Manna, quo Deus pavit Judæos in deserto, habebat sapor- em *quasi panis oleati*, inquit Scriptura. Et quamvis ad murmur eorum subinde carnes pluerit, tamen *dum illa adhuc essent in ore, ecce furor Domini concitatus in populum percussit eum plagâ magnâ ni- mis.* Eliam Thesbitem ad mortem, lassum coelitus missus panis subeineri-

Num: 11.8.

cius ad quadraginta dies confortavit. Paulum primum Eremitam jubente, Deo sexaginta annis dimidio panis fra- gmento corvus sustentavit. Cente- nis S. Dominici Fratribus Angeli can- didissimos panes ad mensam ministrâ- runt. Lubet factum audire. Cùm Romæ, ut refert Surius, apud S. Six- tum centum Fratres cum S. Domi- nico sub Evangelica degerent pauper- tate, die quodam domestica vacante, penu duo ex illis ad corrogandam vi- catim alimoniam ablegantur. Cùmq; à mane usque ad tertiam obeundo nihil corrogassent, jam domum revertenti- bus occurrit muliercula, quæ panem, ultrò obtrusit, dicens: nolim omnino vacui redeatis. Pane accepto è vesti- gio pauper adest, & ipse stipem à Fra- tribus obnixè efflagitans. Cùmque hi necessitatem propriam, prætende- rent, & ille nihilominus instaret, hoc quod habebant, unum suæ famis obso- nium, elargiuntur. Redeuntibus factus obvius Dominicus & per revelatio- nem facti jam gnarus; nihilne, inquit, affertis Filij? Illi rem ut evenerat, ex- ponunt. Tum vir Sanctus hilari vul- tu: rectè omnino actum est; Angelus is fuit, & Dominus pascet servos suos. Eamus oratum. Egressus ab Ecclesia jussit Fratres ad prandium adesse. Cùm- que nonnulli hæsitarent, quòd scirent deesse alimoniam, tandem omnibus signo dato congregatis, Vir Sanctus mensam benedicit. Assidetur; lecto- ri pro more legendi negotium datur, Dominicus interim junctis manibus in oratione persistit. Et ecce duo for- mosissimi adolescentes triclinium in- gressi

*Surius in
ejus vita 4.
Aug.*

gressu panes candidissimos singulis singulos ab infimis exordiendo apponunt, quo facto statim se conspectui omnium subducunt. Convivæ nunquam se tam lautè pransos testati sunt. Quid quòd nec ipsi cœlites lautius epulantur, quàm in pane, ut ex ipsis Christi verbis collegit quidam ejus commensalis dum de cœlestibus epulis differenti epiphonematically sic acclamavit: *beatus qui manducabit panem in Regno Dei.* Istanc cœli cupedia? ubi aves Phasiacæ? ubi earum cerebella? ubi linguæ phœnicopterum? ubi attagen? ubi perdix? ubi capus? Si solo apud superos vivitur pane; melius est nobis in terra sedere super ollas carniū; *anima nostra nauseat super cibo isto levissimo.* Sed enim quiddid occlamet gula, manet verissimum axioma medicorum *diversitate ciborum nihil nocentius.* Nam, ut canit Satyricus,

- - simul assis.

Miscueris elixa, simul conchyliaturdis,

Dulcia se in bilem vertent, stomachoq, tumultum

Lenta feret pituita, &c.

adeoque certissimum & infallibilem morbum; nulla quippe potior causa est, ut docent Physiologi, cur homines post diluviū brevioris sint vitæ, quàm quòd nimiâ ciborum varietate pugnantes qualitates generent, & multum de facultatibus naturalibus immnuant. Confirmat hoc ipsum Sapiens dum ait: *in multis escis erit infirmitas,* vel, ut Syrus vertit; *præ multitudi- ne cibi fit homo valetudinarius, & qui multus est in comedendo, infirmatur.* Vnde enim

podagra? quærit Chrysostomus; unde *pendula rigidaq, corpora? nonne ex immodicis cibis?* In cœlo nullum unquam audivimus infirmatum; procul enim ab illa patria morbus, procul ægritudo, procul dolor, teste Domini oculo. Cur ita? Quia uti dictum, omnes, etiam Angeli, non aliud comedunt, quàm panem.

Per panem potest intelligi, primò ipse Deus. Hunc intellexit S. Augustinus in illud Pharisæi supra: *beatus qui manducabit panem in Regno Dei.* Quasi, inquit, *inlonginquum suspirabat, & ipse panis ante illum discumbebat. Quis est panis de Regno Dei, nisi qui dicit: ego sum panis vivus, qui de Cœlo descendi?* Jam

si comestio alia est oris, alia sensuum, & mentis (dicere enim solemus non posse nos satiari pulchra aliqua lectione, pulchro conceptu, pulchra dictione, pulchra imagine, aspectu amici) nihil aliud erit panem in cœlo comedere, quàm Deum videre. Hujus visio sola & unica mentes Beatorum ita fatiat, ut non esuriant, neq, sitiant amplius; quemadmodum sibi ipsi vaticinabatur David: *satiabor cum apparuerit gloria tua.* Et paulò antè citatus Augustinus in illud Psalmi 102. *qui satiat. (DEVS) in bonis desiderium tuum,* sic eum inducit loquentem: *non satiabor de mortalibus, non satiabor de temporalibus; aliquid eternum donet Deus, aliquid æternum concedat Deus. Deo mihi tres panes. Quales amabò panes? Verbum suum mihi deo. Deum apud Deum. & se Deum Patrem & Filium & Spiritum Sanctum. Novi bonum ejus quod desiderem, novi quid mihi sufficiat, video hoc in Phi'ippo:*

N 2

Osten-

Luc. 14.

Num. 21.5.

Horat. 2. serm. sat. 2.

Eccl. 37.33.

Apoc. 21. 4.

Aug. 1. de verb. Dom. secundum Lucã, ser. 33.

Apoc. 7.6.1

Psal. 16.15. Aug. in Psalm. 102.

ostende, inquit, nobis Patrem, & sufficit nobis. Solum Patrem desiderabat; ostendit Dominus tres panes desiderandos.

Secundò per panem cœli possunt intelligi divinæ gratiæ, & auxilia, vocationes, illustrationes, & his similia, quæ sunt ipsius Dei veluti particula & quas ipse Deus nobis in hac mortali vita degentibus in os ultrò intrudit, ut nos in vitam æternam nutriat, nutrices imitans, quæ panem dentibus commolitur & præmansum in nodum colligantes ori infantis solent imponere, ad sugendū. Apud Veteres duo maximè insignia amicitia habebantur symbola: *Panis & Sal.* Sic Macedones cum amicitia fœdus inibant, panem gladio divisum utrinque gustabant. Sic Alexander cum Rhoxanem in conjugem ducere vellet, panem sibi afferri iussit, quem ferro dissectum cum sponsa unà libavit. Sic Cyrus junior honoris causâ à mensa sua mittere solebat amicis demorsos panes, ut iisdem vescerentur. Et etiamnum hodie Moschorum Dux eo maximè suam erga aliquem benevolentiam atque gratiam testatur, si illi in convivio de sua mensa panem & salem mittat. Quo honore se (cum primùm Maximiliani Imperatoris, ac rursum Ferdinandi ejus nepotis legatione fungeretur) à Basilio affectum scribit Sigismundus Baro, atque hac formula ad mensam invitatum: *Sigismunde, comedas sal & panem nostrum nobiscum.* Potestne Deus majorem erga nos testari benevolentiam, ac dum nobis cœleste aliquod lumen, piam aliquam inspirationem, consolationem, rerum spiritualium saporem, sensibi-

lem devotionem, in orando gustum, in communicando dulcedinem, in exercitio virtutum suavitatem, vocationem ad statum perfectiorem immittit? Hoc est verè panem de mensa sua mittere, hoc est cœlestium deliciarum frustilla porrigere. Et quamvis apud Ethnicos ignominia nota fuerit frustillis panis impeti, ut Claudio Imperatori accidisse scribit Sabellicus, qui insigni quadam annonæ caritate dum in publicum prodiret, à populo clamore, & convitijs exceptus fragminibusque panis ita impetitus fuit, ut fugienti similis per posticum sese in palatium recipere debuerit; quamvis, inquam, apud Barbaros Ethnicos hæc ignominiosa; à Deo certè sic impeti non summi honoris & amoris signum esse non potest; sunt enim hi *jactus* quales *amantium*, dum sese invicem fustulis, saccharo, fructuum ciborumque fragmentis inter prandendum gratiosè impetunt.

Attamen nihil ista ad multorum palatum, qui cum Judæis suspirant ollas Ægypti, & identidem occlamant: *quis dabit nobis ad vescendum carnes?* Carnes Ægyptiacas intelligo mundi voluptates, quæ quidem initio sapidæ & gratæ videntur; sed facillè iterum per nares exeunt, & vertuntur in nauseam uti contigit populo carnivoro, cui dictum est: *dabit vobis Dominus carnes, donec exeant per nares vestras, & vertantur in nauseam.* Sic eas citò nauseavit, qui dicebat in corde suo: *vadam, & affluam delicijs, & fruor bonis.* Vix enim bene gustaverat, statim ingenuè confitetur: *vidi in omnibus vanitatem & afflictionem animi.* Pulchrè magnus Gregorius: *hoc dista-*

Curt. l. 8.

Xenoph. in anab. 2.

Sigism. in comment. Moscho.

Sabell. l. 1. cap. 7.

Num. 11. 5.

Num. 11. 20.

Eccle. 1.

Greg. hom. 30, in Evāg.

distare fratres charissimi inter delicias corporis & cordis solet, quod corporales deliciae, cum non habentur, grave in se desiderium accendunt; cum vero avidè eduntur, comedentem protinus in fastidium per satietatem vertunt. At contra spirituales deliciae cum non habentur, in fastidio sunt; cum vero habentur, in desiderio, tantoq; à comedente amplius esurimur, quanto & ab esuriente amplius comeduntur. Habet hoc præ omnibus escis mirabile panis, quod licet quotidie comestus nunquā desipiat, nunquam fastidiatur: secus est in carnibus, quæ uti facillimè corruptuntur, ita si modicum fætere incipiunt, à stomacho & palato fastidiuntur. Sic B. Jacoponus, ut orexin, quam erga bubulam habebat, comesceret, frustū ejus comparavit, ac in cubiculo servavit, donec putresceret, horrendumque foeteret, quam deinde olfaciebat, & bassabatur.

Ipse nonnullos novi, qui ex solo cadaveris aspectu & olfactu per dies aliquot carnes gustare non poterant. Bene ergo dixit Rabbiorum nonnemo: qui carnem multiplicat, vermes multiplicat. Caro enim quid aliud, quàm esca vermium, utpote res mortua & cadaverosa? Sed non minùs pronuntiare licebit: qui voluptates, qui delicias multiplicat, vermes & putredinem multiplicat, (deliciae enim, ait Nazianzenus Orat: 38. non sunt aliud, quàm pretiosum sterces) nec vermes tantum, sed ipsam mortem, & quod morte pejus, infernum.

Joā. Cureus in annal.

Siles. 1342.

Nullum facillè legimus esu panis mortuum, carnibus quàm plurimos.

Boleslaus Brigenis Dux cum ferijs Pachelibus unā mensā tredecim gallinæcos absumpisset, mox obiit. Severus Imperator Eboraci in Britannia cum membrorum omnium, & maximè pedum dolorem pati nequiret, veneni vice, quod ei negabatur, cibum plurimæ carnis sumpsit, quem cum digerere non posset, cruditate perijt. Domitius Afer Fabij Quintilij Præceptor, Neronis Principatu, cibi & carniū redundantia in cœna expiravit. Childericum Saxonem, cum aliquando ad ambas usque aures cibo se ingurgitasset mortuum in lecto repertum Gregorius Turonensis autor est. Quid Epulo Evangelicus? Nonne epulabatur quotidie splendide? & post hæc sepultus est in inferno. Fuerat nempe ex numero eorum de quibus dicitur: ducunt in bonis dies suos, & in puncto ad inferna descendunt.

Cum Laurentio Medicis in fatali lecto decumbenti cibi afferrentur, & eos porrigens rogaret: ut sapiunt cibi isti? respondit ille: ut solent morienti. O quàm verè quilibet mundi conviva idem dicere potest! si enim rogetur in fine vitæ: ut ipsi sapiant convivia, nocturnæ grassationes, choreæ, symposia, oscula, amplexus, & similia; utique dicet: ut solent morienti. Tum videbit se meras mortes ex olla mundi comedisse, ut illi, qui clamabant: mors in olla. Et sicut Jonathas lamentabatur: gustans gustavi paululum mellis, & ecce morior. Ita hic lamentabitur: gustans gustavi paululum carnis, & ecce æternum morior.

Sabell. l. 2.

Ennea. 7.

Luc. 16. 19.

Job. 21. 13.

Aug. Politian.

4. Reg. 4.

1. Reg. 14. 43.

DOMI-